

Къмъ Бузлуджа.

Минаването на Х. Димитровитѣ чети прѣзъ Дунава за България не бѣ чисто възстанническо движение. Младиятъ войвода, идолъ на всички хъшове и прѣдметъ на внимание на стари и млади емигранти въ Влашко, не току тъй случайно бѣ повиканъ въ 1868 г. да сложи коститѣ си въ Балкана. Трѣбва да си припомнимъ, че борбитѣ за черковния ни въпросъ бѣха прѣзъ това врѣме въ пълния си разгаръ. Българитѣ заплашваха Портата, че ако тя не принуди патриаршията да приеме тѣхнитѣ искания, народътъ ще се подигне политически. Х. Димитровата чета оправда това прѣдсказване и накара Портата да ускори разрѣшението на черковния въпросъ. Въ тая смисълъ смъртъта на Х. Димитъръ е взела на черковнитѣ ни борби, отъ дѣто почва и истинското комитетско движение. Бузлуджа не принадлежи само на Сливенъ, а на цѣла България.

Можемъ да си въобразимъ какво е прѣдставлявалъ на врѣмето си Х. Димитъръ, за да му бжде повѣрена най-голѣмата чета, изпращана нѣкога отъ българскитѣ комитети задъ Дунава. Х. Димитъръ при Бузлуджа е ималъ едва 28 години.

Каква важность сж отдавали българскитѣ революционери на тая чета се види отъ голѣмитѣ приготовления по организирането ѝ, въ които сж взели участие българскитѣ емигранти отъ всички съсловия.

Отначало, проектирало се да се пратятъ прѣзъ тая година двѣ чети — една подъ Х. Димитъръ. — които да минатъ наедно Дунава, но да се раздѣлятъ на двѣ и подигнатъ народа къмъ възстания. За тая цѣлъ се напечатали и специални прокламации.¹⁾

Вече къмъ края на юний, притеклитѣ се отъ разни краища на България четници за тоя походъ почнали да се събиратъ въ Букурещъ. Било окончателно рѣшено, щото четата да бжде подъ прѣдводителството на Х. Димитъръ, а *Караджата* да бжде неговъ помощникъ.²⁾

Знамето на Х. Димитъръ е било изработено въ Браила отъ родолюбиви тамъ българи и българки. То е било хубаво и скъпо, съ надпись: „Свобода или смъртъ“. Х. Димитровъ знаменосецъ е билъ *Димитвъ Николовъ Заралията*, нареченъ още „*Коджа Ибрямъ*“, строенъ и юначенъ мжжъ.³⁾

¹⁾ Ср. Дунавска Зора, 1868, бр. 35; Вжъ бѣлѣжкитѣ ни за Ив. Цанковъ въ „Свѣтлина“, дек., 1904.

²⁾ Ср. Вл. Р. Блѣсковъ, Мжченицитѣ на освобожд., 1899, стр. 55.

³⁾ Роденъ въ Сливенъ, но отъ родители изъ Старо-Загорско. Ср. Побор.-Опълч., 1901, кн. IV—V.